

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 391/09-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť A. J., T., zastúpenej advokátom JUDr. J. S., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 114/2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2009 doručená sťažnosť A. J. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 114/2003.

Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti uviedla, že *„podala dňa 1. 10. 2003 na Okresnom súde v Čadci návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Prvé pojednávanie bolo vytýčené až na 17. 3. 2003, na deň 5. 5. 2005, 6. 6. 2008, 4. 7. 2008, 3. 10. 2008 a na deň 5. 12. 2008, ktoré bolo odročené z dôvodu, že sa môj právny zástupca zúčastnil školenia advokátov poriadanom SAK Bratislava a ja som nesúhlasila s pojednávaním bez jeho účasti. Odvtedy súd nekonal.“*. Sťažovateľka tvrdí, že sa v roku 2005 sťažovala na nečinnosť okresného súdu, na svoju sťažnosť však nedostala odpoveď.

Súdne konanie trvá 6 rokov, čo je podľa sťažovateľky neprimerane dlhá doba, pričom nepredpokladá, že by v najbližšej dobe došlo k právoplatnému skončeniu konania. Z tohto dôvodu navrhla, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 114/2003 boli porušené jej označené práva, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov a priznal jej finančné zadosťučinenie 2 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal vyjadrenie okresného súdu a súdny spis. Predseda okresného súdu vo vyjadrení sp. zn. Spr 1404/09 z 9. októbra 2009 uviedol:

„... sťažovateľka nepodala sťažnosť na prieťahy v konaní mne ako predsedovi súdu.

Po preštudovaní spisu 10 C 114/2003 som zistil prieťahy v konaní v čase, keď konajúcim sudcom bol JUDr. Š. M. Asistentka senátu neskoro predkladala spis sudcovi po dôjdení žiadaných správ.

V čase, keď konajúcou sudkyňou bola JUDr. E. M., som prieťahy v konaní nezistil.

V súčasnej dobe je konajúcim sudcom Mgr. R. G. Prieťahy som zistil na čl. 98 spisu, kedy bol dňa 19. 7. 2007 súdu doručený vypracovaný znalecký posudok. Asistentka senátu predložila spis sudcovi 30. 7. 2007. Referát sudcu evidujem až dňa 11. 1. 2008.“

Ústavný súd zistil zo súdneho spisu tento priebeh konania:

Okresnému súdu bol 1. októbra 2003 podaný návrh sťažovateľky na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorá súčasne požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov. Prípisom z 20. októbra 2003 ju okresný súd vyzval, aby preukázala svojej osobné, majetkové a zárobkové pomery.

Údaje poskytnuté sťažovateľkou si okresný súd overil prostredníctvom dožiadaní zo 16. januára 2004 adresovaných Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Č., Katastrálnemu úradu v Ž., Správa katastra v Č. (ďalej len „správa katastra“), Obvodnému oddeleniu Policajného zboru Č., Obecnému úradu v K. a Mestskému úradu v Č. Uznesením z 2. júna 2004 okresný súd nepriznal sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov. Sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za návrh 23. júna 2004. Uznesením z 13. septembra 2004 okresný súd vyzval odporcu, aby sa vyjadril k návrhu.

Dňa 25. januára 2005 okresný súd nariadil pojednávanie na 17. marec 2005. Toto pojednávanie bolo bez prerokovania veci odročené, pretože sa nedostavil odporca. Na nasledujúci termín pojednávania 5. mája 2005 sa opäť odporca nedostavil, nebolo však ani vykázané doručenie predvolania, a preto bolo opäť bez prerokovania veci odročené. Dňa 9. júna 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že bude nariadené znalecké dokazovanie a účastníkom sa poskytne lehota na mimosúdne vyriešenie sporu. Prípisom z 3. augusta 2005 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby oznámil, či došlo medzi účastníkmi k uzavretiu dohody. Podaním doručeným 17. augusta 2005 právny zástupca sťažovateľky oznámil, že nedošlo k uzavretiu dohody, a žiadal nariadenie znaleckého dokazovania. Uznesením z 10. novembra 2005 okresný súd uložil účastníkom konania zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Sťažovateľka zaplatila preddavok v sume 8 000 Sk, o čom sa v spise nachádza úradný záznam zo 4. januára 2006.

Prípisom z 24. februára 2006 okresný súd vyzval sťažovateľku, aby predložila aktuálny list vlastníctva na nehnuteľnosť (rodinný dom). Sťažovateľka predložila výpis

z listu vlastníctva 12. apríla 2006. Prípisom z 10. mája 2006 okresný súd opäť vyzval sťažovateľku a správu katastra na predloženie listu vlastníctva na rodinný dom, pretože sťažovateľka predložila nesprávny list vlastníctva. Prípisom z 22. mája 2006 správa katastra oznámila, že nemožno predložiť list vlastníctva, a uviedla aj dôvody. Podaním doručeným 1. júna 2006 sťažovateľka okresnému súdu oznámila, že požiadala správu katastra o vydanie listu vlastníctva, a samostatným podaním požiadala o „zníženie“ súdnych poplatkov. Sťažovateľka predložila okresnému súdu výpis z listu vlastníctva 14. júna 2006. Prípisom z 22. júna 2006 okresný súd žiadal právneho zástupcu sťažovateľky o predloženie listu vlastníctva, pretože na tom, ktorý predložila sťažovateľka, je zapísaný len dom, ale nie aj pozemok, a zároveň žiadal o oznámenie, čoho sa sťažovateľka domáha podaním doručeným 1. júna 2006. Odpoveď právneho zástupcu sťažovateľky bola doručená 8. augusta 2006. Prípisom z 13. septembra 2006 okresný súd vyzval sťažovateľku, aby oznámila, či žiada o oslobodenie od súdnych poplatkov. Uznesením z 13. septembra 2006 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva, odvetvia oceňovania nehnuteľností, ktorému uložil podať posudok v lehote 15 dní od prevzatia spisu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 25. októbra 2006. Prípisom doručeným 30. októbra 2006 znalec oznámil, že nariadil miestnu ohliadku na 8. november 2006, a 9. novembra 2006 oznámil, že ohliadka sa neuskutočnila pre nespoluprácu odporcu.

Prípisom z 13. marca 2007 okresný súd žiadal Obecný úrad v K. a sťažovateľku o oznámenie adresy pobytu odporcu. Znalec opäť nariadil ohliadku 25. apríla 2007 na 26. máj 2007. Znalec predložil vypracovaný posudok 19. júla 2007.

Prípisom z 11. januára 2008 okresný súd zaslal posudok na vyjadrenie účastníkom. V podaní doručenom 29. januára 2008 sťažovateľka namietla cenu nehnuteľnosti určenú znalcom a navrhla, aby okresný súd zistil dopytom realitných kancelárií trhovú cenu nehnuteľnosti. Súčasne sťažovateľka požiadala o nariadenie pojednávania. Uznesením z 22. februára 2008 okresný súd rozhodol o priznaní znalečného. Prípismi z 25. februára 2008 okresný súd oslovil štyri realitné kancelárie s cieľom zistenia všeobecnej ceny danej nehnuteľnosti. Dňa 6. júna 2008 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie. Prípisom z 30. júna 2008 okresný súd žiadal správu katastra o vyjadrenie k zápisom o právnych vzťahoch

účastníkov k označeným nehnuteľnostiam. Pojednávacie nariadené na 4. júl 2008 sa nekonalo pre neprítomnosť odporcu, ktorý nemal vykázané doručenie, a preto okresný súd požiadal o súčinnosť pri doručovaní predvolania Obecný úrad v K. a Obvodné oddelenie Policajného zboru T. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo 3. októbra 2008. Nasledujúce pojednávanie nariadené na 5. december 2008 sa nekonalo z dôvodu neprítomnosti účastníkov, pričom právny zástupca sťažovateľky sa ospravedlnil z dôvodu účasti na školení s tým, že sťažovateľka nesúhlasí so zastúpením substitútom. Podľa úradného záznamu z 12. decembra 2008 sudca žiadal riaditeľa správy katastra o prešetrenie vybavenia dožiadania a 26. januára 2009 okresný súd písomne urgoval správu katastra o podanie správy.

Dňa 18. augusta 2009 bolo nariadené ďalšie pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 6. októbra 2009 a bolo odročené na 24. november 2009 s tým, že okresný súd písomne vyzval odporcu, aby sa vyjadril k návrhom sťažovateľky.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Sťažovateľka tvrdí, že napriek vyčerpaniu všetkých dostupných právnych prostriedkov, ktoré má k dispozícii na ochranu svojho základného práva, vrátane sťažnosti na prietáhy, nedošlo k odstráneniu prietáhov a skončeniu veci v primeranej lehote.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Sťažovateľka nepredložila kópiu sťažnosti na prietáhy adresovanú predsedovi okresného súdu ani inak nepreukázala, že podala sťažnosť na prietáhy v konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorej vyčerpanie ako účinného prostriedku nápravy je potrebné preukázať podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Uviedla len, že sa v roku 2005 sťažovala na „*nekonanie*“, na svoju sťažnosť však nedostala žiadnu odpoveď. Ústavný súd preto zisťoval na okresnom súde, či vo veci sp. zn. 10 C 114/2003 sťažovateľka podala sťažnosť na prietáhy v konaní; v evidencii okresného súdu sa tvrdenie sťažovateľky

o podaní sťažnosti predsedovi súdu nepotvrdilo. Znamená to, sťažovateľka nepreukázala vyčerpanie účinných prostriedkov, ktoré má k dispozícii na ochranu svojho práva, a preto ústavný súd odmietol jej sťažnosť pre neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľky aj z hľadiska ďalšieho dôvodu odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to z hľadiska jej zjavnej neopodstatnenosti.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 7/00, III. ÚS 100/01, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06).

Ústavný súd tiež poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd už vo svojich rozhodnutiach vyslovil, že „ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (II. ÚS 63/05). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru), sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04 a iné).

Sťažovateľka v sťažnosti kladie dôraz na doterajšiu dĺžku konania, pričom poukazuje, že okresný súd o jej veci dosiaľ nerozhodol. Z prehľadu konania vyplýva, že okresný súd od podania návrhu (1. októbra 2003) riešil najskôr otázku poplatkovej povinnosti, keďže sťažovateľka požiadala o oslobodenie od súdneho poplatku, a po zaplatení súdneho poplatku (23. júna 2004) a zabezpečení vyjadrenia odporcu k návrhu nariadil 25. januára 2005 pojednávanie. Prvé dva termíny pojednávania (17. marec 2005 a 5. máj 2005) boli zmarené pre neprítomnosť odporcu, meritórne pojednávanie sa uskutočnilo až 9. júna 2005. Okresný súd následne poskytol účastníkom konania lehotu na mimosúdne vyriešenie sporu, a keďže k uzavretiu dohody nedošlo (čo právny zástupca sťažovateľky oznámil 17. augusta 2005), okresný súd uložil účastníkom konania zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania (10. novembra 2005), zabezpečoval potrebné podklady (list vlastníctva) a 13. septembra 2006 nariadil znalecké dokazovanie. Vypracovanie posudku sa oddialilo z dôvodu na strane odporcu. Okresný súd na túto situáciu primerane reagoval, keď požiadal o predvolanie odporcu na miestnu ohliadku aj príslušný obecný úrad a políciu (13. marca 2007). Po predložení znaleckého posudku (19. júla 2007) okresný súd urobil ďalší úkon až 11. januára 2008, keď zaslal posudok na vyjadrenie účastníkom konania. V ďalšom období okresný súd konal vo veci v zásade plynulo až do 26. januára 2009. Nasledujúcim úkonom okresného súdu bolo nariadenie pojednávania (18. augusta 2009), ktoré sa uskutočnilo 6. októbra 2009. Z tohto prehľadu konania vyplýva, že v postupe okresného súdu sa vyskytli dve kratšie obdobia nečinnosti (od 19. júla 2007 do 11. januára 2008 a od 26. januára 2009 do 18. augusta 2009).

Ústavný súd zistil v postupe okresného súdu kratšie obdobia nečinnosti, ktoré však posudzujúc konanie ako celok nedosahujú intenzitu zbytočných prietahov. Z procesných úkonov okresného súdu je zrejmé, že okresný súd priebežne vykonáva procesné úkony, ktoré smerujú k meritórnemu rozhodnutiu, a tým k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, kvôli ktorej sa na okresný súd obrátila. Táto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach daného prípadu znamená, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti už nedochádza k prietahom v predmetnom konaní.

Podľa názoru ústavného súdu, berúc do úvahy doterajšiu dĺžku a aktuálny stav konania a úkony, ktoré urobil okresný súd, sa postup okresného súdu nevyznačuje takými obdobiami nečinnosti alebo neefektívnej činnosti, ktoré by v danom štádiu konania po posúdení všetkých okolností prípadu umožňovali po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že nečinnosť okresného súdu v ďalšom priebehu označeného konania by mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo nevyklučuje, aby sťažovateľka v takom prípade opätovne podala sťažnosť ústavnému súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2009